

**KARAHİSÂR-I SÂHİB A'YÂNİ MOLLA-ZÂDE HACI AHMED
AĞA'YA AİT BİR TEREKE DEFTERİ**

**“An Estate Register Belonging to the Ayan of Karahisar-ı Sahib,
Molla-zade Hacı Ahmed Ağa”**

*Mehmet GÜNEŞ**

ÖZET

Bu çalışmada, Karahisar-ı Sahib Ayanı Mollazade Hacı Ahmed Ağa'ya ait tereke kayıtları incelenerek elde edilen bilgiler nispetinde bazı değerlendirmeler ve adı geçen ayanın tereke defterinin transkripsiyonu yapılmaya çalışılmıştır. Arşiv vesikalarına dayanarak yapılmış olan bu çalışmanın, ayanların taşradaki hayatlarının bir tipolojisi olacağı düşüncesiyle Osmanlı sosyo-kültürel ve ekonomi tarihi araştırmalarına katkıda bulunacağını ümit ediyorum.

Anahtar Kelimeler: Karahisar-ı Sahib, Mollazade Hacı Ahmed Ağa, tereke defteri, ayan.

ABSTRACT

In this study, it has been tried to examine some evaluations with respect to the data and make the estate records transcription of Mollazade Hacı Ahmed Ağa, the Ayan of Karahisar-ı Sahib, by the way of Ağa's estate records. For the being thinking a typologie of Ayans' life in provinces, I hope that this study based on the archive documents, will make contribution on the Ottoman socio – culturel, and economic history researches.

Key Words: Karahisar-ı Sahib, Mollazade Hacı Ahmed Ağa, estate register, ayan.

* Yrd. Doç. Dr. AKÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü 03200
AFYONKARAHİSAR, (mgunes@aku.edu.tr).

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde ölen bir kimsenin geride bıraktığı menkul ve gayr-ı menkul eşyanın dökümünün verildiği Tereke Defterleri ya da Muhallefat Defterleri, sosyo-kültürel ve iktisadi tarihimiz açısından son derece değerli bilgiler ihtiva eden vesikalardır. Bu vesikalara müstenid yapılacak çalışmalar her şeyden önce ölen kimselerin geride bıraktıkları eşyaların nitelik ve niceliklerinden hareketle gündelik hayatlarını ortaya koymakla beraber sahip oldukları servet ve ekonomik durumlarını da gün ışığına çıkaracaktır. Aynı zamanda tereke sahiplerinin medeni vaziyetleri, meslekleri, görev ve statüleri, varsa mirasçıları ve bunların yakınlık dereceleri, ailesinin nüfusu, eş ve çocuk sayıları vs. bilgileri sağlıklı bir şekilde tespit edebilmek de bu belgeler vasıtasıyla mümkün olabilmektedir¹.

Her çeşit statü ve meslek grubundan şahısların terekelerini ihtiva eden bu kayıtlar vasıtasıyla belirli bir zümre veya meslek grubunun sosyo-kültürel ve ekonomik vaziyeti ve bu vesile ile sahip olduğu nüfuzu da tespit edebilmek mümkündür. İşte bu noktadan hareketle bu çalışmamızda Osmanlı Devleti'nde devlet idaresinin zayıflaması, merkezi otoritenin bozulması ve toprak sisteminin bozularak miri arazinin yerel bazı aile ve şahıslar tarafından zaptolunmasıyla ortaya çıkmış olan ve zamanla güçlenerek XVII. yüzyılın sonlarından itibaren mütesellimlik, voyvodalık gibi resmi görevleri üstlenen ayan² zümresinden bir şahsın, Karahisar-ı Sahib Ayanı Mollazade Hacı Ahmed Ağa'nın terekesini incelemeyi ve yayımlamayı amaçladık³.

¹ Tereke Defterleri ve bunlara müstenid çalışmalar için bkz. Hüseyin Özdeğer, 1463-1640 Yılları Bursa Şehri Tereke Defterleri, İstanbul 1988; Said Öztürk, Askeri Kasama Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri, İstanbul 1995; Ö. Lütfi Barkan, "Edirne Askeri Kassamına Ait Tereke Defterleri (1545-1659), Belgeler, III / 5-6.

² Osmanlı Devleti'nde Ayanlık ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Yücel Özkaya, Osmanlı İmparatorluğu'nda Ayanlık, TTK. Yay., Ankara 1994; Yuzo Nagata, Tarihte Ayanlar, Karaosmanoğulları Üzerinde Bir İnceleme, TTK. Yay., Ankara 1997.

³ Ayan terekeleri üzerinde yapılmış bazı çalışmalar için bkz. Yavuz Cezar, "Bir Ayanın Muhallefatı, Havza ve Köprü Kazaları Ayanı Kör İsmail Oğlu Hüseyin", Belleten, XLI / 161; Yuzo Nagata, "Karaosmanoğlu Hacı Hüseyin Ağa'ya Ait Bir Tereke Defteri", IX. Türk Tarih Kongresi (Ankara, 21-25 Eylül 1981) Kongreye Sunulan Bildiriler c. II, Ankara 1998.

MOLLA-ZÂDE HACI AHMED AĞA'NIN FAALİYETLERİ

Hangi tarihte doğduğu bilinmeyen Hacı Ahmed Ağa, Mevlana Celaleddin-i Rûmî'nin soyundan gelmektedir⁴. Mevlana Celaleddin-i Rûmî'nin torunu Mutahhare Sultan, Germiyan Beyi Umur Bey ile evlendikten sonra üç oğlundan birisi olan Hızırşah, Karahisar-ı Sahib'e yerleşmiş ve evladı Mollaoğulları ismini almıştır⁵. Hacı Ahmed Ağa, bu sülaleden Mollazade Derviş Mehmed Ağa'nın oğludur⁶.

Hacı Ahmed Ağa, 22 Zilkade 1195 / 9 Kasım 1781 tarihinde Karahisar-ı Sahib Sancağı Alaybeyi olan babası Seyyid Mehmed Ağa'nın görevden alınması üzerine Kırhisar nahiyesine bağlı Keçibaşlı köyünden 21359 akça zeamete mutasarrıf olarak Karahisar-ı Sahib Sancağı alaybeyi olarak atanmıştır⁷.

Evast-ı Ramazan 1202 / 15-24 Haziran 1788'de Şuhud, Çay ve Karamık kazaları naiblerinin İstanbul'a gönderdikleri mektupta, Sefer-i Hümayuna katılmaktan ictinab etmesi ve kazalarda mutasarrıf adına gereğinden fazla para tahsil ederek zimmetine geçirmesi gibi suçlarla itham edilerek zeameti elinden alınmıştır⁸. Daha sonra, Alaybeyisi bayrağı altında sefere katılması hususunda gönderilen emr-i şerife rağmen Seyyid Ahmed Ağa, ayanlık iddiasıyla itaatsizliğe ve Çaruk Abdullah, Cingane Kasım, Sarhoş İsmail, Kör Ömer, Bayramoğlu Ömer ve Kel Mustafa isimli eşkiya ve 60 kadar avenesiyle Karahisar-ı Sahib, Şuhud ve Çay kaza ve köylerinde dolaşarak halka zarar vermeye devam etmiştir⁹.

Seyyid Ahmed Ağa, daha sonra ayanlık iddiasıyla halka zulüm etmeye devam ettiği gerekçesiyle Kıbrıs'a sürülmüş, ancak, bir şekilde kurtularak mahkemeyi basmış ve zamanın hakimini korkutarak eşyasını yağmalamıştır. Bunun üzerine Seyyid Ahmed Ağa ve avaneleri Karahisar-ı Sahib kazasına girmemek şartıyla 20000 kuruş nezre bağlanmışlardır¹⁰.

23 Rebiu'l-evvel 1202 / 2 Ocak 1788'de¹¹ ve evail-i Şevval 1208 / 2-11 Mayıs 1794'te¹² Karahisar-ı Sahib mütesellimliğine getirilen Ahmed Ağa,

⁴ Evâhir-i Zilhicce 1188 / 22 Şubat-2 Mart 1775 tarihli bir vakfiyede Hacı Ahmed Ağa ve babası, şuhûdü'l-hâl içerisinde yer almakta ve Hacı Ahmed Ağa'nın babası Derviş Mehmed Ağa, "min sülâle-i Hz. Mevlâna" ibaresiyle tavsif edilmektedir. Bkz., A.Ş.S., 552 / 43.

⁵ Süleyman Gönçer, Afyon İli Tarihi, c. II, Afyon 1991, s.286.

⁶ A.Ş.S., 553 / 177

⁷ A. g. belge

⁸ A.Ş.S., 555 / 225; A.Ş.S., 555 / 239.

⁹ A.Ş.S., 556 / 26.

¹⁰ BOA., Cevdet, Dahiliye, 16828.

¹¹ A.Ş.S., 555 / 203.

¹² A.Ş.S., 557 / 29.

bu görevin daha sonra Turunçzadelere verilmesi üzerine, mütesellimlik ve ayanlığı tekrar elde etme yolundaki gayretlerini daha da artırmıştır. Bu münasebetle halka zulüm yaptığı gerekçesiyle 20000 kuruş nezrin yanında Bozcaada'ya sürgün edilmesi de ferman olunmuş, ancak hakkındaki ithamların iftira olduğu anlaşılınca hem sürgün hem de nezr cezaları kaldırılmıştır¹³.

Evasıt-ı Ramazan 1209 / 1-11 Nisan 1795 tarihinde gönderilen bir ferman ile, Mollaoğulları ve Turunçzadeler arasında hasıl olan ayanlığı ele geçirme münazaa ve münakaşalarına son vermek için her iki taraftan da bir miktar para alınarak kaza masraflarına sarf olunmak üzere Karahisar-ı Sahib bedestanına sermaye olarak verildiği belirtilmekte ve bundan sonra ayanlık mücadelelerine son vermeleri ve memleket işlerine karışmamaları tenbih edilmektedir¹⁴.

Bununla beraber Seyyid Ahmed Ağa'nın daha sonra, Evail-i Muharrem 1212 / (26 Haziran)-(5 Temmuz) 1797 'de "iyi hali göz önünde bulundurularak" dönemin Karahisar-ı Sahib mutasarrıfı Osman Paşa tarafından tekrar mütesellimliğe getirildiğini görmekteyiz¹⁵.

Turunçoğulları ile Mollazadeler arasında ortaya çıkan ayanlık mücadelesinde halkın daha ziyade Turunçoğullarına rağmen Ahmet Ağa'ya teveccüh ettikleri yapılan atamalardan anlaşılmaktadır. Turunçoğlu Süleyman Paşa, Karahisar-ı Sahib valisi olduğunda mütesellimi ve kardeşi Hasan Ağa, İstanbul'dan Karahisar-ı Sahib'e gelmekte olan Ahmed Ağa'yı yakalamak amacıyla yolunu keserek Kırka Paşa köyü yakınlarında karşılaşma esnasında Ahmet Ağa, Ahur Dağı'ndaki Yörük Kitişoğlu'na sığınmış ve oradan da Kütahya'ya geçerek Kütahya valisi ve dostu Seydi Ali Paşa'ya şikayette bulunmuştur. Seydi Ali Paşa'nın vasıtasıyla Turunçoğlu Süleyman Paşa azledilerek yerine Osman Paşa atanmış ve Paşa Karahisar-ı Sahib'e gelinceye kadar Ahmed Ağa, 12 Ramazan 1212 / 28 Şubat 1798'de mütesellim tayin olunmuştur¹⁶.

Receb 1227 / Temmuz 1812'de vefat etmiş olan¹⁷ Ahmed Ağa'nın Hatice, Nazîfe, Ayşe isminde ve bir de ismini tespit edemediğimiz 4 karısından 6 kız¹⁸, 4 de erkek¹⁹ çocuğu vardı²⁰.

¹³ AŞS., 557/65.

¹⁴ BOA., Cevdet, Dahiliye, 3308.

¹⁵ AŞS., 557/151; 557/152.

¹⁶ Gönçer, a.g.e., s.286.

¹⁷ Gös. yer.

¹⁸ Terekelerde kızlarının adı belirtilmemektedir. Ancak, vesayet hücceti türündeki bir belgeden Ahmet Ağa'nın Zübeyde isminde bir kızı olduğu ve Turunç-zâdelerden Hüseyin Ağa ile evli olduğu anlaşılmaktadır. Bkz., A.Ş.S. 563 / 182. Bu sıralarda

Molla-zâde Seyyid Ahmed Ağa, Karahisar-ı Sahib'de ayanlık ve mütesellimlik faaliyetlerinden başka bazı hayır işleri ile de uğraşmıştır. 10 Muharrem 1216 / 23 Mayıs 1801'de Mürdümeç Sultan civarında yaptırdığı bir medrese ile Akmesçid Sıbyan mektebine 3 han, 21 dükkan, 1 fırın ve 1 attar dükkanı vakfetmiştir²¹.

TEREKE'NİN İNCELENMESİ

Molla-zâde Hacı Ahmed Ağa'ya ait tereke kaydı Afyonkarahisar Şer'iyeye Sicilleri'nden 560 no'lu defterin 2, 3 ve 4. varaklarında, 4 ve 5 no'lu belgelerinde yer almaktadır. Belgeler genellikle okunaklı olmakla beraber, bazı yerlerinin güvelenerek yıpranmış olması kayıtların bir kısmını okunamaz duruma getirmiştir.

29 Şevval 1227 / 5 Kasım 1812 tarihli terekede, Hacı Ahmed Ağa'nın menkul, gayr-ı menkul eşyası, hubûbât ve hayvanları, zimmetinde olan paraları vs. tek tek tespit ve tasnîf edilerek kayda geçirilmiştir. Zaman zaman bu tasnifin dışına çıkmış olmakla beraber –mesela, evânî-i nühasiye başlığı altında verilen eşyalar arasında mefruşata dair eşyalar ve bazı binek hayvanları da yer almaktadır- genel olarak muntazam bir tasnif yapıldığı söylenebilir.

Ev eşyalarının yazımında oda esas olarak alınmış, çiftliklerde bulunan eşya ve hayvanlar ise, çiftlik ve kethudalarının adı altında verilmiştir. Zimmetinde bulunan paralar, iltizam ve mukataa gelirleri de ait oldukları kaza ve köylere göre tasnif edilerek tek tek şahıs isimleri ile belirtilmiştir. Ancak, maalesef ev eşyalarının sadece miktarları verilmiş, hububat ve hayvan nev'inden olan kayıtların ise bazıları sadece miktar itibarıyla verilirken, bazıları hem miktar hem de fiyat olarak belirtilmiştir. Bununla beraber, zimemat, mukataat ve iltizama dair kayıtlar kuruluş cinsinden muntazam olarak verilmiştir.

Defterde yer alan bölümleri genel olarak şu başlıklar altında sıralayabiliriz:

Molla-zâdeler ile Turunç-zâdeler arasında ayanlık mücadelesi münasebetiyle hasıl olan husumete rağmen böyle bir ilişki olması oldukça dikkat çekicidir.

¹⁹ Ahmet Ağa'nın erkek çocuklarından 3 tanesinin adı terekede zikredilmektedir. Bunlar, Süleyman, Abdil ve Şeyh Mehmed idi. Diğer bir tanesinin adının da Abdurrahman olduğu bir başka belgeden anlaşılmaktadır. Bkz. A.Ş.S., 563 / 182.

²⁰ A.Ş.S., 560 / 5.

²¹ VGMA., def. no. 1/1282, s.280.

1-Hacı Ahmed Ağa'nın hanelerinde olan eşyaları:

Ahmed Ağa'nın bu kısımda en dikkat çeken eşyaları çok çeşit ve sayılardaki ateşli ve kesici silahlarıdır. Bunlar içerisinde altın takımlı, yıldızlı, simli vs. evsafa 12 adet piştov (tabanca), 32 tanesi simli, 10 sade , 1 adet karabina (süvari tüfeği) ve 1 de çakmaklı olmak üzere 44 adet tüfek, 4 adet simli kılıç ve 2 adet simli ve sade Yatağan bıçağı yer almaktadır. Ayrıca bunları muhafaza etmek amacıyla silahlık, gılaf (kılıf) vs. de bulunmaktadır.

Bu kısımda yer alan diğer bir eşya çeşidi de at takımlarıdır. 9 tanesi muhtelif renklerdeki çuka üzerine *kabara* denilen işlemlerle süslenmiş 11 adet *gaşiye* (at eğeri örtüsü), 6'şar adet *sîne-bend* (göğüs kayışı), *raht* (at takımı), 7 adet *rişme* (zincir gem), 9 adet başlık, 4 çift *rikab* (üzengi) ve 3 adet eğer bulunmaktadır.

Ahmet Ağa'nın hanesinde bulunan giyecek eşyaları ise genel olarak pahalı kumaş ve kürklerden oluşmakta idi. Samur, kakım, zerdeva, karsak kürkleri, samur, nafa, kakım, çuka ve şâlî binişler, samur ve şâlî cübbeler ile bol miktarda anteri mevcut idi. Ayrıca bol miktar ve evsafa elbiselik kumaşlara da rastlanılmaktadır.

Ev eşyaları içerisinde mutfak eşyaları, evânî-i nühasiyye başlığı altında verilmiş ancak bu başlığa uygun olmayarak bakır harici malzemeden imal edilmiş kap kacaklar da burada zikredilmiştir.

Terekede duhan (tütün), nargile ve müstemilatı ile ilgili eşyanın da varlığı dikkat çekmektedir. Bu durum tabiatıyla Hacı Ahmed Ağa'nın tütün kullandığını ortaya koymaktadır.

Ahmet Ağa'nın yatak takımı ve mefruşat nev'inden hanesinde mevcut eşyaları da terekede belirtilmekte olup bunlar içerisinde Kıbrıs-kârî²² ve Bilecik-kârî²³ olarak isimlendirilenlerin bir hayli yekün oluşturması dikkat çekmektedir.

2-Hanesi yakınındaki ambarlarda bulunan hububat ve zimmetleri:

Hacı Ahmet Ağa'nın hanesi karşısındaki ambarlarda 5500 kile hinta (buğday) ve 1300 kile şair (arpa) bulunmaktaydı. Ayrıca, Hacı Ahmed Ağa'nın Senir köyü ambarında zimmetinde olan ve Eğinli Ömer Ağa isimli şahıs tarafından satılan 587 kile buğday karşılığında 6750,5 kuruş, 813 kile arpa karşılığında 4065 kuruş ki toplam 10815,5 kuruş hasıl olduğu terekede kaydedilmiştir. Bu derecede zengin bir ambara sahip olan Ahmed Ağa'nın

²² Terekede, 68 adet Kıbrıs-kârî yastık, 24 adet Kıbrıs-kârî mak'ad bulunmaktadır. Ahmed Ağa'nın bu eşyaları, sürgün olarak gönderildiği Kıbrıs'tan dönerken getirmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

²³ Terekede, 53 adet Bilecik-kârî yastık mevcuttur.

bu ambarlardaki buğdaylarının, vefat ettiği yıl çekirge istilası ve kuraklık nedeniyle ortaya çıkan kıtlıktan dolayı halka dağıtıldığı belirtilmektedir²⁴.

3-Karahisar-ı Sahib merkez ve köylerindeki gayr-ı menkulleri:

Hacı Ahmed Ağa'nın hayatta iken kendisinin ikamet ettiği evi ile beraber 4 tane evi bulunmaktaydı. Hepsini de şehir merkezinde olmak üzere 14 tane dükkan ve imalathanesi, 4 tane değirmeni, merkez ve köylerde toplam 2,5 dönüm bağı, 6,5 dönüm bahçesi ve 247 dönüm tarlası bulunmaktaydı.

Ahmed Ağa'nın emlakının değeri 56200 kuruş, tasarrufunda olan 6 çiftlikte mevcut binaların ve arazinin değeri de 23500 kuruş olarak tespit edilmekteydi²⁵

4-Çiftlik ve mandıralarında mevcut hayvanlar ve eşyalar:

Ahmet Ağa'nın terekesinde Çalışlar Çiftliği, Araplı Çiftliği, Bulca Çiftliği (Sincanlı'da), Gebeceler Çiftliği, Saraycık Çiftliği ve Deper Çiftliği adı ile toplam 6 tane çiftlik ve Kışlak Mandıraları, Çatalçeşme Mandırası adı

ile 2 tane de mandıra zikredilmektedir²⁶. Bu çiftlik ve mandıralardaki toplam büyük ve küçük baş hayvanların çeşit ve miktarları şu şekilde idi:

Kısrak: 198	Kara sığır danası: 1
Esb (binek atı): 47	Kara sığır buzağı: 4
Bargir (yük atı): 5	Kısrar inek: 15
Aykır: 2	Düğe: 23
Tay: 84	Buzağı: 34
Deve (takımıyla beraber): 59	Koyun: 1507
Merkeb: 15	Koç: 92
Camus: 32 çift	Kuzu: 847
Camus ineği: 10	Keçi: 1043
Camus danası:5	Teke: 53
Camus düğesi:1	Şişek: 84
Malak: 12	Oğlak: 451
Kara sığır: 92 çift	

²⁴ Bkz. Gönçer, a.g.e., s.286.

²⁵ Bkz., A.Ş.S., 560 / 3

²⁶ Bir başka belgede Ahmet Ağa'nın 7 adet çiftliği, 4 adet de mandırası olduğundan bahsedilmektedir. Bkz. A.Ş.S., 560 / 6

Çiftlik ve mandıralarda bulunan koyun ve keçinin toplam değeri 26973 kuruşa tekabül etmekteydi²⁷. Daha önceden Eğinli Ömer tarafından satılmış olan koyun ve keçi değeri olan 382,5 kuruş 10 para'yı²⁸ da bu meblağa dahil edecek olursak toplam 27355,5 kuruş 10 para kadar bir meblağ oluşturmaktaydı. 1227 senesine mahsuben mandıralarda bulunan sağmal hayvanlardan hasıl olan gelir ise 1512 kuruş idi²⁹.

Çiftliklerde yukarıda bahsedilen hayvanlardan başka kağnı ve bazı çift alet-edevatı gibi şeyler de mevcut idi.

5-Karahisar-ı Sahib kaza ve köylerinden zimmetinde olan paralar:

Ahmed Ağa'nın Karahisar-ı Sahib'in merkez kazası ve diğer kazalarından Sandıklı, Sincanlı, Şeyhlü, Şuhud, Bolavadin, Karamık ve Çay kazaları ve köyleri ile Kütahya ve civarından toplam 6 yük 62398 kuruşluk zimmeti bulunmaktaydı.

6-1227 senesine ait iltizam ve mukataa gelirleri:

Ahmed Ağa'nın Karahisar-ı Sahib köylerinden elinde bulunan zeamet iltizam bedeli 1227 senesine mahsuben toplam 10130 kuruş idi. Yine aynı tarihe mahsuben tasarrufunda bulunan haşhaş mukataası hasılatı ise 13073,5 kuruş idi ki iltizam ve mukataa toplam bedeli 23203,5 kuruşa erişmekteydi.

7-Köle ve cariyeleri:

Ahmet Ağa'nın 4 tane zencî, 4 tane Gürcü, 1 Abaza ve 1 de Çerkes olmak üzere toplam 10 tane cariyesi, Gürcü Yusuf, Çerkes Mustafa ve adları belirtilmemiş 10 ve 13 yaşlarında 2 Çerkes kölesi ile beraber toplam 4 tane de kölesi bulunmaktaydı.

Karahisar-ı Sahib Mutasarrıfı Vezir Mehmed Paşa'ya gönderilen bir fermana³⁰ göre Hacı Ahmed Ağa'nın terekesinde, değeri belirtilen emlakı, hayvanları ve zimmetinde bulunan paralar toplam itibarıyla 8 yük 16668 kuruş, 7 para olarak tespit edilmiş olup, bunlardan başka değeri belirtilmeyen eşyaları, köle ve cariyeleri, hayvan ve zahireleri de yer almaktadır. Bunların tahsili mümkün olanlarından 4 yüküne Beytü'l-mâl

²⁷ A.Ş.S., 560 / 3.

²⁸ A. g. belge.

²⁹ A. g. belge.

³⁰ A.Ş.S., 560 / 3.

tarafından el konulmuştur³¹. Geri kalan meblağ ile ailesi, köle ve cariyelerine mahsus olan eşyaları ise kendilerine bırakılmıştır³². Terekede fiyatı belirtilmeyen mal ve eşyaların taşınabilir olanlarının buldukları yerlerde satılarak parasının, tahsil olunan 400 bin kuruşluk zimmetler ile beraber İstanbul'a gönderilmesi emredilmiştir. Yine aynı ferman ile Ahmed Ağa'nın gelir getiren mülkleri ile çiftliklerinin de müzayede ile satışa çıkarılarak elde edilen hasılatın İstanbul'a ulaştırılması istenmekteydi.

Ahmed Ağa'nın hemşireleri ve bazı akrabası da terekesinden hisse talebinde bulunmuşlardır. Ahmed Ağa'nın bıraktığı emlakın aslında kendilerinden Ahmed Ağa tarafından cebren alındığını iddia etmişlerdir. Mahdumlarından bazıları da çiftliklerin kendilerine hibe edildiğini iddia etmişlerdir. Ayrıca, Ahmed Ağa'nın 75 bin kuruştan fazla borcu olduğu da alacaklılarının istidaları ile ortaya çıkmıştır³³.

Hacı Ahmed Ağa'nın terekesinde fiyatı ve meblağı belirtilen menkul, gayr-ı menkul, hububat, hayvanat, zimemat, iltizam ve mukataat bedellerini şu şekilde sıralayabiliriz:

Karahisar-ı Sahib kaza ve köylerinden zimmetinde olan: 6 yük, 62398 kuruş.

1227 senesine mahsuben mukataa ve zeamet iltizam bedeli olarak: 23243,5 kuruş.

Eğimli Ömer tarafından daha önceden satılan zahirenin değeri: 10815,5 kuruş,

Koyun ve keçi değeri: 382,5 kuruş, 10 para,

1227 senesine mahsuben mandıralar hasılatı: 1512 kuruş,

Emlaki kıymeti: 56200 kuruş,

³¹ Ahmed Ağa'nın bilâ-vâris vefatı söz konusu olmadığına göre mallarının bir kısmının devlet tarafından müsadere edilmesi daha önce bahsettiğimiz ayanlık mücadeleleriyle devlete açtığı zararların tazmini olarak değerlendirilebilir. Ahmed Ağa'nın mallarının bir kısmının varislerine bırakılması – daha doğrusu ihsan buyurulması- ise, bakıma muhtaç çocuk-çocuğu ve kendisinin bakımını sağlamakla yükümlü olduğu kimseler olmasından kaynaklanmalıdır. Osmanlı Devleti'nde ayanların mallarının müsadere edilmesi ve bu konuyla ilgili bir örnek çalışma için bkz. Yavuz Cezar, "Bir Ayanın Muhallefatı, Havza ve Köprü Kazaları Ayanı Kör İsmail Oğlu Hüseyin", Belleten, XLI / 161.

³² Bu eşyaların dökümü ve miktarı ileride belirtilmiştir. Bkz., "Müteveffâ-yı merkûmun iyâl u evlâdlarına terk olunan" başlıklı kısım.

³³ A.Ş.S., 560 / 5.

Uhdesinde olan 6 kıta çiftlikte mevcut binaların ve arazinin kıymeti:23500 kuruş,

Mandralarda mevcut koyun ve keçi kıymeti: 26973 kuruş,

Eşi Hatice Hatun'un odasında bulunan 4000 rub'iyeye, 11662,5 kuruş

TOPLAM: 8 yük 16668 kuruş 7 para³⁴

MOLLA-ZÂDE HACI AHMED AĞA'NIN TEREKESİ

A.Ş.S., 560 / 4

Sûret-i defter-i muhalledât ve zimemât ve emlâk ve çiftlikât ve hubûbât ve hayvanât ve sâire-i müteveffâ Molla-zâde Hacı Ahmed Ağa A'yân-ı Karahisâr-ı Sâhib ki, pîş-ez-în mûmâileyh fevt ve kâffe-i muhalledâtı bâ-inzimâm-ı re'y ile hazret-i vezîr-i mûkerrem el-Hâc Mehmed Paşa mutasarrıf-ı livâ-i m. ve be-ma'rifet-i Mustafa Efendi 'an hulefâ-i kalem-i muhâsebe-i evvel me'mûr-ı tahrîr-i muhalledât-ı müteveffâ-yı mûmaileyh ber-cânib-i mîrî zabt u tahrîr ve defter ş. ber-'Âsitâne-i Sa'âdet'e îsâl u tesyîrinin irâde-i şâhâne ta'alluk-gerde ve emr-i şerîf-dâde bod ve hâlâ muhalledât-ı müteveffâ-yı m. tahrîr u defter ş. be der-bâr-ı hilâfet-medâr-ı mülûkâne takdîm ş. ve hâlâ 'an emvâl-i müteveffâ-yı m. fakat hayvanât ve hubûbât ve eşyâ-yı nefîse der-meclîs fûruht ve 'an eşyâ-yı nefîse ş. be sa'âdet-medâr irsâl ve takdîm ş. irâde-i seniyye-i mülûkâne ta'alluk-gerde ve sûret-i defterdâra mühletü'l-vâki'dir. Sene 1227

Mûceb-i defter-i müfredât ve tahrîrât-ı müşârünileyh ve takrîr ve Hatt-ı Hümâyûn-ı şevket-makrûn ve fermân-ı 'âlî ve bâ-fermân-ı şerîf. Şevvâl, sene 227.

³⁴ Bu meblağı (816668 kuruş), Ahmed Ağa'nın terekesinin yer aldığı defterde kayıtlı olan diğer terekelerin ortalamasını (27806 kuruş) baz alarak mukayese ettiğimizde, Ahmet Ağa'nın çok büyük bir servete sahip olduğunu görmekteyiz. Ahmed Ağa'nın terekesi, aynı zamanda bahsi geçen defterde kayıtlı olan terekelerle tek tek mukayese edildiğinde de Ağa'nın Karahisâr-ı Sahib'in en zengin kişisi olduğu görülmektedir. Bahis konusu Ağa'nın, hanelerinde bulunan eşya fiyatlarının buna dahil edilmemiş olduğunu da dikkate alacak olursak terekede belirtilen miktarın çok daha üzerinde bir meblağ karşımıza çıkacağı muhakkaktır.

Ahmed Ağa'nın terekesinin, aynı döneme ait diğer bazı a'yan terekeleri ile mukayese edildiğinde de oldukça zengin olduğunu söylemek mümkündür. Mesela, kendisi gibi Karahisâr-ı Sahib a'yanından olan Turunç-zade Mustafa Bey'in 15 Zilkade 1221 / 24 Ocak 1807 tarihli terekesi toplam 121445 kuruş idi. Bkz., A.Ş.S., 560 / 123. Yine, Havza ve Köprü kazaları a'yanı Kör İsmail oğlu Hüseyin Ağa'nın 14 Rebî'ulâhir 1223 / 9 Haziran 1808 tarihli terekesi ise 56177 kuruş idi. Krş., Yavuz Cezar, a.g.m., s.68.

Müteveffâ-yı merkûmun hânesinde olan eşyası :Eşya veya malın adı ve adedi

Pırlanta elmas yüzük 1
 13 Ufak incü altun harçlı sübha 1
 Mâî yakut yüzük 1
 Sim devât 1
 Altun takımlı İngiliz-kârî piştov maa
 Mısırî silahlık çift 1
 Yanya-kârî yaldızlı simli piştov çift 1
 İngiliz-kârî simli piştov maa silahlık çift 2
 Siroz-kârî yaldızlı piştov maa gılaf çift 2
 Sim telli kafes yaldızlı Bizde-kârî
 piştov maa gılaf çift 1
 Karahisârî simli piştov çift 5
 Soma kabzalı yaldızlı pala 1
 Taban demirli simli kılıç 2
 Şam kârî simli kılıç 2
 Ucu simlice hışt 2
 Simli Yatağan bıçağı 1
 Sade (Yatağan bıçağı) 1
 Sağır karabina 1
 Simli tüfenk 32
 Sade (tüfenk) 10
 Çifte çakmaklı tüfenk 1
 Siyah çuka üzere kabaralı
 resminde gaşiye 1
 Mâî çuka üzere kabaralı gaşiye 1
 Mor çuka üzere kabaralı gaşiye 2
 Vişnâbî çuka üzere sim zebere
 resminde kabaralı gaşiye 3
 Tirşî çuka üzere kabaralı gaşiye 1
 Al çuka üzere (kabaralı gaşiye) 1

Eşya veya malın adı ve adedi

Pembe saçaklı yaldızlı bez başlık ve sine-
 bend ve rişme ve kemer ve raht 2
 Kabaralı 1
 Mai saçaklı yaldızlı başlık ve sine-bend ve
 rişme ve kemer ve raht 2
 Kabaralı 1
 Elvan saçaklı başlık sine-bend ve rişme ve
 raht 1
 Göz saçaklı başlık ve sine-bend ve raht 1
 Siyah saçaklı başlık 1
 Simli kabak 1
 Sade (kabak) 1
 Sim tas maa gılaf 1
 Sim zarf 12
 Fincan 7
 Yanya-kârî gülabdân maa buhurdân 1
 Mineli altun zarf 1
 Nemçe kârî çekmece saati 1
 Sağır.... maa gılaf 1
 İngiliz-kârî saat 1
 Kenarı altın tel işleme rub'biyye 8
 İncülü tarak kesesi 1
 Al şal kaplı
 Herâtî çuka kaplı sırt semmuri (samuru)
 cedid kontuş 1
 Tirşî çuka kaplı semmur-ı bol yenlü 1
 Göz çuka kaplı semmur-ı cedid bol yenlü 1
 Beyaz atlas kaplı semmur biniş 1
 Benzûhî (?) canfes kaplı semmur biniş 1
 Yeşil gezi kaplı semmur cübbe 1
 Temûrî gezi kaplı elma biniş 1
 Pembe gezi kaplı pehle nafa biniş 1

Sırmalı tarak kisesi 2	Sûzenî seccâde 1
Bağa tarak 1	Taş takımlı kehrübâ imâme 2
Elvan Halebî savâyî top 32	Sade (imâme) 1
Asitane-kârî altun oluk top 1	Maden şamdan sofrası (?) 2
Sade Halebî çiçekli top 11	Pirinç duhân tâbesi 8
Göz tamga hane (?) top 1	Mercanlı kaşık deste 1
Hindî yeşil gezi top 1	Simli 2
Beyaz gezi kaplu kakum biniş 1	Cedîd yeşil çuka biniş 1
Halebî ve işleme savâyî anteri 15	Mor (çuka biniş) 1
Çiçekli donluk şal antari 1	Pembe şâlî cübbe 1
Donluk şal	Beyaz (cübbe) 1
(donluk şal) sarı 2	Elvân şâlî biniş 4
(donluk şal) beyaz 1	Cedîd gömlek 2
(donluk şal) turuncu 1	Çevre 2
Göz çubuklu sarılı şal 2	Yağlık 1
Beyaz dar şal 1	Bürüncük çarşeb 1
Altı parmak sarılı şal 1	Sade (çarşeb) 1
Kebir sim şamdan 2	İşleme havlı 6
Sağır (sim şamdan) 2	Şâlî çağşır 1
Sim duhan tabası 8	Cedîd çizme çift 1
Saksonya nargile mea sim ser ve güherba	Mesh, pabuç çift 4
imame 1	Kıbrıs-kârî cedîd mak'ad ve yastıklık top 15
def'a bilâ-imâme 1	Bağdâdî şal 1
Marpuç 2	Cedîd şerid makreması 1
Billur şişe ve sim nargile seri 1	Cübbe ve çağşırılık ve biniş Ankara şâlisi 1
Yıldızlı sim kavas göğüslüğü 1	Beyaz üzere berber peşkiri 1
Sim babalı kavas dingi 1	Cedîd hamam futası 1
Kebir kehrüba kabak imâme 2	Bilecik-kârî göz cedîd yastık çift 3
Kehrüba kabak imâme 19	Beledî cedîd yastık çift 6
Kiras çubuk 18	Tombak rikâb çift 1
Yasemen (çubuk) 3	Sırmalı gâşiye 1
Fes 6	Demir rikâb çift 3
	Eğer 3
	Örtü 3

Eşya veya malın adı ve Adedi

Nühas çevgân 4
Tablbâz 2
Sadefkârî pîştakta 1
Gırâr 4
Mâî çuka bol yenlü tehî kürk
kabı 1
Demir rişme 1
Balta 1

Eşya veya malın adı ve Adedi

Çifte sulu gâşkiye 1
Lebâb ve başlık 3
Sûr kuyu kabı (?) 1
Mor çuka biniş 1
Şal kaplu bol yenlü kakım kürk 1
Mâî gezi kaplu zerdeva paçası kürk 1
Karsak kürk 1

Hariciyeden kendine mahsûs olan mefrûşât:

Eşya veya malın adı ve Adedi

Peşm memlü kadife yastık 16
Çuka mak'ad 3
Minder 3
Kebîr keçe 1
Pembe memlü şilte 2
(pembe memlü) yastık 2
Kadife yastık 15
Kıbrıs-kârî (yastık) 21

Eşya veya malın adı ve Adedi

Kadife (yastık) 9
Çuka mak'ad 3
Kıbrıs (mak'ad) 5
Kadife (mak'ad) 2
Minder 12
Orta keçesi 1
Diğer oda mefrûşâtı 1
def'a (Diğer oda mefrûşâtı) 3

Mabeyn odasının mefrûşâtı:

Eşya veya malın adı ve Adedi

Bilecik-kârî yastık 9
İhram mak'ad 2

Eşya veya malın adı ve Adedi

Minder 3
Çiçekli şilte 2
(çiçekli) yastık 2

Dahiliyede olan odaların mefrûşâtı:

Eşya veya malın adı ve Adedi

Kıbrıs ve Bilecik-kârî yastık 38
def'a Kıbrıs (yastık) 9
Mak'ad 5
Minder 5
Kilim 6

Eşya veya malın adı ve Adedi

Uşşâkî keçe 1
Pembe memlü şilte 6
(pembe memlü) yastık 3
Kıbrıs-kârî cedfid mak'ad 4
Astarlı mak'ad 1

Evânî-i nuhâsiyye:

<u>Eşya veya malın adı ve Adedi</u>	<u>Eşya veya malın adı ve Adedi</u>
Tombak sağır tepsi 1	Tabe 3
Kebîr piring (tepsi) 1	Kuplu tas 1
Kebîr nühâs (tepsi) 1	Kefgîr 1
Nühâs (tepsi) 6	Sağır ve kebîr lenger 6
Pirinç mangal maa tahta 1	Süzgü 1
Yaldızlı leğen maa ibrik 1	Kilim-i sâyisâne 182
Abdest leğeni 2	Heybe (?) kilim 3
Sağır ve kebîr tencere ve kapak 55	Mevcûd esb 23
Bilâ-kapak tencere 15	Tay 6
Sağır ve kebîr sahan mea kapak 58	Bârgîr re's 5
Bilâ-kapak sahan 16	Esterân maa takım 24
Yaldızlı sahan maa kapak 10	Şütürân maa takım 59
Şûrba tası 1	Merkeb re's 4
Kapaklı (şûrba tası) 1	

El-yevm hâkim ve sâkin olduğu hâriciyye ve dâhiliyye hâne bab 1

Eğimli Ömer'in sâkin olduğu hâne bâb 1

Kadı Hamamı kurbünde virân hâne bâb 1

Kapudân-ı esbak Seydî Ali Paşa'nın sâkin olduğu kebîr hâne bâb 1

Debbâğ hâne 1

Boyahâne mağazası 1

Dikici dükkânı 1

Bakkâl dükkânı 1

Manâv dükkânı 1

Semerci dükkânı 1

Boyacı dükkânı 1

Etmekçi ve gayrî dekâkîn ?

Balık Hanı ittisalinde dükkân 1

Hasır pazarında yağhane 1

Karılpazarında nısf börekçi dükkânı 1

Harabe kassâb-hane 1

Keçeciler sükunda börekçi dükkânı 1
Gönpazarında kundakçı dükkânı 1
Karaağaç değirmeni bâb 1
Çaruklu değirmeni bâb 1
Arablı değirmeni bâb 1
Beğ değirmeni nâm değirmenden hums hissesi
Karaağaç boğazında bağ dönüm 2,5
Bağçuvanlara icar eylediği bağçe dönüm 1
Arslanoğlu Hüseyin’de bağçe dönüm 2,5
Yağcı Köse Abdullah’da bağçe dönüm 2
Şehir önünde tarlası dönüm 43 (Ketan hanına merbut dönüm 10) (toplam 53 dönüm)
Deper Çiftliğinde bağçe 1
Kışlak mandıraları 4
Elpirek’te olan tarlaları dönüm 194

Müteveffânın hânesi karşısında ambarlarda:

Hınta kile 5500 Şâir kile 1300

Zeybek Kethuda yedinde olan kısıraklar:

Kart kısırak 126 Kancık tay 20
Aykır 2 Taze tay 56

Balmahmud’da Hasan yedinde olan:

camus çift 2

Yine karye-i mezbûrda köle ğlu İbrahim yedinde olan:

kısırak 67

Çalışlar Çiftliği’nde Kethüdası Ömer’de olan hayvanat ve saire:

Camus çift 2 Kara sığır re’s 1
Camus 1 Camus ineği 2
Kara sığır çift 3 Malak 1

Camus tanası 2	Merkeb 6
(camus tanası) 3 yaşında 3	Kağrı 8
Kara sığır ineği 4	Yastık 4
(Kara sığır) buzağı 4	Minder 4
Kara sığır danası 14	Kilim 1
Kısır inek 15	

Arablı Çiftliği'nde Hüseyin yedinde olan hayvanat ve saire:

Camus çift 3	Kara sığır ineği 7
Kara sığır çift 5	Düğe 23
Sağmal camus 2	Kısrak 4
Malak 2	Kır tay 2
Kısır camus 1	Kovan (?) 10
İki yaşında malak 2	Kağrı 2
Sağmal kara sığır 12	Takımıyla saban demiri 5
Buzağı 12	

Sincanlı'da Bulca Çiftliği yedinde olan hayvanat ve saire:

Camus çift 2	Buzağı 8
Kara sığır çift 3	Kovan 18
Camus ineği 2	Kağrı 5
Üç yaşında camus 1	Saban demiri maa takım 4
Kara sığır ineği 20	

Gebeceler Çiftliği Kethüdası Osman yedinde olan hayvanat ve saire:

Camus çift 4	Kısrak 1
Kara sığır 6	Merkeb 2
Camus ineği 4	Kovan 9
Sağmal camus 3	Kağrı 5
Malak 3	Dirgen 5
Camus düğesi 1	Keri (کری) 2
Kara sığır 25	Saban demiri 4
Buzağı 14	

Saraycık Çiftliği Kethüdası Süleyman yedinde olan hayvanat ve saire:

Camus çift 2	Malak 2
Camus 1	Merkeb 3
Kara sığır çift 3	Saban demiri 3
Kara sığır 1	Dirgen 6
Sağmal camus 1	Kilim 2

Deper Çiftliği Kethüdası İsmail yedinde olan hayvanat ve saire:

Camus çift 5	Tehî göz ihram 3
Kara sığır çift 2	İhram
Kısır camus ineği 2	Yastık
Sağmal camus 3	Uşşakî keçe 4
Malak 2	Memlü minder 8
Saban demiri 6	Gılaf 30
Kayış 5	Çadır maa tozluk 1
Kazma 3	Şemsiye 1
Göz ihram 4	

Müteveffâ-yı merkumun

Sağmal koyun 1478	Kuzu (?) 847
Sağmal keçi 1021	Oğlak 451
Koç 92	Şişek 84
Teke 53	

Müteveffâ-yı merkumun Karahisar'da kesân zimmetlerinde bâ-temessük zimemâtı:

Hacı Odabaşı-zade Hacı Ali zimmeti 575 kuruş (100 teslim)=475
Duhânî Arık-zâde zimmeti 286,5 kuruş (280 teslim)=6,5
İsa Efendi-zâde zimmeti 115 kuruş
Balık Hanı'nda Terzi Küçük Hacı Bekir zimmeti 345 kuruş
Gebeceler A'yânı Hasan zimmeti 2139 kuruş (850 teslim)=1289
Kalaycı-zâde Mustafa zimmeti 575 kuruş

- Turunç-zâde Arif Ağa zimmeti 1000 kuruş
Terzi Bekar oğlu Süleyman zimmeti 575 kuruş (270 teslim)=305
Duhânî Hacı Osman zimmeti 575 kuruş (560 teslim)=15
Geneli-zâde Molla Ömer zimmeti 575 kuruş
Çorcalı Kethüdaoğlu Sülayman zimmeti 250 kuruş
Hacı Hasan-zâde Süleyman zimmeti 747,5 kuruş
Etmekçi Eyüb zimmeti 115 kuruş
Alemdar İsmail zimmeti 460 kuruş
Şeyh Ahmet Efendi zimmeti 575 kuruş
Balık Hanı'nda Terzi Ahmet zimmeti 345 kuruş (335 teslim)=10
Kazzâz Bayatlı Hacı Ali zimmeti 1150 kuruş (600 teslim)=550
Hicâzî-zâde Hacı Süleyman zimmeti 345 kuruş
Terzi Hoshan (هوسحان) oğlu kiralar zimmetleri 575 kuruş (200 teslim)= 375
Dîvân-zâde Bekir zimmeti 920 kuruş
Mütevellî Mehmed Efendi'de bâ-temessük 57500 kuruş (artı 800)=58300
Kenânî-zâde Seyyid Mehmed zimmeti 345 kuruş
Mehmed Efendi-zâde Seyyid Yusuf Efendi zimmeti 345 kuruş
Çalık Alemdâr 230 kuruş
Muhzırzâde Salih 575 kuruş
Kara Hacı İbrahim-zâde Hacı Süleymân 575 kuruş
Çelik-zâde Halil Bey 172,5 kuruş
İplikçizâde Ali Bey 165 kuruş
Bakırcı Mimaroglu zimmeti 345 kuruş (146 teslim)=199
Hacı-zâde Ahmed Ağa 575 kuruş (214 teslim)=361
Bahşibeylioğlu Mustafa 345 kuruş
Ceberceli (?) zâde Ömer 1495 kuruş
İzmirî-zâde Hacı Mustafa 1221 kuruş (1200 teslim)=21
Nerdibancî-zâde Hacı Halil 5500 kuruş (2500 teslim)=3000
Boyallî-zâde Hacı Ahmet Efendi 5500 kuruş (5023,5 teslim)=406,5
Hacı İbrahim Efendi 690 kuruş
Muscalu Emin Bey 200 kuruş
Arpacı (ya da Arabacı)oğlu Mustafa 230 kuruş
Sarı Süleyman-zâde Seyyid Mustafa 575 kuruş

Miras-zâde Seyyid Mehmed 575 kuruş
Turunç-zâde Halil Ağa 1100 kuruş
Uşşakî Halîm (?) Ağa 115 kuruş
Cırbanoğlu İstefan 115 kuruş
Mimaroğlu Mıgırdıç ve Çelik damadı 5750 kuruş (2030 teslim)=3720
Çorcalı Kethudaoğlu 115 kuruş
Tosunoğlu Açı zimmî 5500 kuruş (5465 teslim)=35
Hacı Bâki-zâde Süleymân Ağa 1225 kuruş
Osmanköylü Ahmed Bey 5385 kuruş
Kazaz-zâde Süleymân 2750 kuruş
Mütevellî Efendi (bilâ-temessük) 3110 kuruş (3100 teslim)=10
Papasoğlu Cel (ج) Oklan (اولان) 2300 kuruş
Papasoğlu zimmetinde zimmîlerden havale adem-i i'ta-birle 4650 kuruş
Mersumun gayr-ı ez teslîm (bilâ-temessük) 7087 kuruş
Bulca karyesinde 1550 kuruş
İhtisâb Bekir Ağa 10000 kuruş
YEKÜN: 144059,5 kuruş, 10 para
Tahsil olunan: 22943,5 kuruş
Tahsîl olunacak: 121116 kuruş, 10 para

Karahisar kuralarında bâ-temessük zimematı beyan olunur:

Kal'acık karyesinde 9005 kuruş	Karaağaç karyesinde 3540 kuruş
Çakır karyesinde 5566 kuruş	Erkmen karyesinde 5333 kuruş
Çalışlar karyesinde 1395 kuruş	İssizceli Hacı Bektaşoğlu Osman'da 130 kuruş
İssizce Karahisar'da 8854 kuruş	Güler (?) karyesinde 9301 kuruş
Muradlar karyesinde 1333 kuruş	Doğanlar karyesinde 2933 kuruş
Karaviran karyesinde 1920 kuruş	Susuz karyesinde 4347 kuruş
Karaca Ahmed Sultan karyesinde 623 kuruş	Dinar karyesinde 2050 kuruş
Eğret karyesinde 3021 kuruş	Karacaviran karyesinde 4225 kuruş
Seydiler karyesinde 1466 kuruş	Deper karyesinde 2215 kuruş

Yekün: 67260,5 kuruş

Müteveffa-yı merkumun ortakları zimmelerinde bâ-temessük zimematı:

Balmahmutlu Sâdi 120 kuruş	Mahzenli Çiftliği'nde Koroğlu Hüseyin 60 kuruş
Balmahmutlu Bekir 35 kuruş	Araplı'da Sarı Mahmud 190 kuruş
Balmahmutlu Müsellemli Ali 55 kuruş	Araplı'da Hacı Ahmed 170 kuruş
Balmahmutlu Karabacak 70 kuruş	Araplı'da Kara Köle 150 kuruş
Bulcalı Mehmed 80 kuruş	Araplı'da Hasan 140 kuruş
Balmahmutlu Tatar 205 kuruş	Saraycıklı Velioğlu 50 kuruş
Balmahmutlu Karamın Ali 55 kuruş	Bulcalı Çocuk (فجوج) oğlu 40 kuruş
Balmahmutlu Ahmedoğlu Hüseyin'de 168 kuruş	Balmahmutlu Beyli oğlu 40 kuruş
Balmahmutlu Kara Hüseyin 92 kuruş	Balmahmutlu Kara Hüseyin 62 kuruş
Balmahmutlu فصرلك 30 kuruş	Yorgi zimmi 70 kuruş
Balmahmutlu Ordaoğlu 100 kuruş	Balmahmutlu Veyisoğlu 80 kuruş
Bulcalı İbrahim Kethuda 120 kuruş	Araplı Değirmenci Hacı (?) 100 kuruş
Bulcalı Dengiroğlu 50 kuruş	Saraycık'da Kiraz Ali 70 kuruş
Bulcalı Süleyman 30 kuruş	Balmahmutlu Sarı Mehmed 200 kuruş
Bulcalı Bekir 40 kuruş	Balmahmutlu Kara Hüseyin ve Kara İshak 147 krş
Saraycıklı İbiş 180 kuruş	Balmahmutlu Alemdar 102 kuruş
Bulcalı Kabakçı İsmail 80 kuruş	Balmahmutlu خر oğlu 100 kuruş
Bulcalı Deli Osman 60 kuruş	Balmahmutlu Torunoğlu 60 kuruş
Bulcalı Kara Ali 150 kuruş	Balmahmutlu Danacı 180 kuruş
Bulcalı Abdi Kethuda 60 kuruş	Saraycıklı Köse ? kuruş
Bulcalı Mustafa 250 kuruş	Saraycıklı Veyisoğlu 80 kuruş
Bulcalı Topal Mehmed 100 kuruş	Saraycıklı Deli Mehmed 75 kuruş
Bulcalı Osman 50 kuruş	Saraycıklı Kethuda 240 kuruş
Bulcalı Gümüsoğlu 100 kuruş	Saraycıklı Seyyid Mehmed ve biraderi Hasan 53 krş
Bulcalı Kör Kadiroğlu 80 kuruş	Araplı değirmenci 200 kuruş (53 teslim)=147 kuruş
Bulcalı Kör Ömeroğlu 80 kuruş	
Bulcalı Seyyid Yahya 70 kuruş	

Yekün: 5107 kuruş

Sandıklı Kazasında ve bazı ahalilerinde bâ-temessük zimematı:

Nefs-i Sandıklı'da 82368,5 kuruş	İnceoğlu Mehmed Ağa 1210 kuruş
Güdübez karyesinde 1750 kuruş	الاحلى İbrahim Ağa 34 kuruş
Devlethan karyesinde 856 kuruş	Hacı Musa-zâde Hacı Mustafa 9222,5 kuruş
Ahurhisarı'nda 3641 kuruş	Alcalı İbrahim Ağa 1626 kuruş
Kusura karyesinde 1400 kuruş	Kırkalı-zâde Ali Bey ve Hacı Mustafa 4500 kuruş
Menteş karyesinde 13101 kuruş	... -zâde Hacı Hüseyin 5000 kuruş
Akin karyesinde 2028 kuruş	Hacı Halil-zâdeler 8000 kuruş
İbrahim Ağa yediyle Hocalar ve Devlethan'da ve sairede 3000 kuruş	

Yekün: 160721 kuruş

ve yine Sandıklı ve Karahisar kazalarında bâ-temessük zimematı:

Karye-i Hacılar da 893 kuruş	Kılandras'da 28144 kuruş
Karye-i Gebecelerde 4329 kuruş karyesinde 616 kuruş
Karye-i Elpirek'te 4319,5 kuruş	Susuz karyesinde 3694 kuruş
Aşağı Tandırı 2?23,5 kuruş	Çalca karyesinde 1862 kuruş
Karye-i Akçabedrik'de 3166,5 kuruş	Ekin hisarı 237 kuruş
Oda karyesinde 5442 kuruş	

Yekün: 62782 kuruş

Sincanlı kazası kuralarında ve bazı ahalisi zimmetlerinde bâ-temessük:

Karye-i Senir 16990 kuruş	Sincanlı'da Süleyman'a havâlât 6873 kuruş
Sinan Paşa 12466,5 kuruş	Kayadibi 1241,5 kuruş
Mahmari 2784 kuruş	Balmahmud 2657,5 kuruş
Bulca 2685 kuruş	Karye-i Paşa 394 kuruş
Sarvan 4106,5 kuruş	Nefs-i Sincanlı 22933 kuruş
Kobuzca 4465 kuruş	Senirköylü Kadir 126 kuruş
Kırka 3719 kuruş	

Yekün: 82462 kuruş

Şeyhlü ve Şuhud ve Bolavadin ve Karamık ve Çay kazalarında zimematı:

Şuhudlu Şeyh Ali Ağa 25800 kuruş	Bolavadinli Ali Hoca ve sair 14250 kuruş
Balçıkhisar 6544 kuruş	Karamık'da 3220 kuruş
Çorbacı-zâde Kadir Ağa 200 kuruş	Çay'da 35650 kuruş

Yekün: 85664 kuruş

Kütahya ve bazı mahallerde olan bâ-temessük zimemat:

Nefs-i Kütahya'da 4650 kuruş	Tavşanlı nevahisinde 5300 kuruş
Kütahya'lı Hacı Mirza-zade 2500 kuruş	Nasuh-zâde Şerif Ağa 4050 kuruş
Kütahyalı Osman'dan 220 kuruş	Gömlekçi-zâde Hacı Hafız Şeriki
Emirdağı'nda Abdullah Bey 360 kuruş	Samsûnî Mehmed Ağa'da 2000 kuruş
Yekün: 19080 kuruş	

ve yine Karahisar ve bazı mahallerde olan zimematı:

Kürkçü Artin ve Avdek 920 kuruş	İzmirli-zâdeler 3694 kuruş
Kürkçü Balyoz (زويلى) oğlu 862,5 kuruş	Sarı-zâde Hacı Mustafa 4400 kuruş
Hacı-zâde Mehmed 950 kuruş	Topaloğlu Damadı 325 kuruş
Topaloğlu Açı Mıgırdıç 2300 kuruş	Ali Kavakoğlu damadı 500 kuruş
Hacı Veli-zâde 600 kuruş	Karahisarî Ahmed 15 kuruş
Boyacılar 3694 kuruş	Araplı'da Sarı Mehmed 190 kuruş
Karılar Pazarında 850 kuruş	Kara Salihoglu 200 kuruş
Muhzır-zâde Hacı Efendi 2875 kuruş	İbrahim Beşe 165 kuruş
Kürkçüoğulları 1150 kuruş	Hacıoğlu Ahmed 205 kuruş
Karılar Pazarı'nda Papasoğlu 2300 kuruş	Saraycıklı Süleyman Kethuda 300 kuruş
Değirmenci-zâde Hacı Osman 1500 kuruş	Bağbanlar zimmetlerinde bakî 25 kuruş
Yekün: 35262,5 kuruş	
Tahsil olunan: 8951 kuruş	
Tahsil olunacak: 26311,5 kuruş	

Yekün zimemat: 662398,5 kuruş

262398 kuruş (iyâl u evlâdına ihsân-ı hümâyûn buyurulan)

=400000,5 kuruş

Müteveffa-yı merkumun 227 senesine mahsuben uhdesinde olan iltizamat:

Geneli zeameti ve Sandıklı Voyvodaltığı bedel-i iltizamı 11400 kuruş (- 08000 makbuz)=3400
Bulca bedel-i iltizamı 350 kuruş
Akviran ve Karamık ve Belce bedel-i iltizamı 550 kuruş
Deper zeameti bedel-i iltizamı 4650 kuruş (- 2150 makbuz)=2500
Kayarlı timarı 200 kuruş

Tersoturanođlu ve Necib Efendi timarı bedel-i iltizam 250 kuruş

Semurkaş timarı 1200 kuruş

Tazlar timarı 500 kuruş

Karabađiler timarı 1220 kuruş

Yekün: 10130 kuruş

Tahsil olunan: 5145

Tahsil olunacak: 5025

Sene-i mezbure mahsuben ber-vech-i iştirak uhdesinde olan haşhaş mukataası hasılatı:

Kuruş

3846,5 Karahisar kazası kuralarından

1187,5 Sincanlı kazası kuralarından

1477,5 Sandıklı kuralarından

0350 Bolavadin kuralarından

0360 Nefs-i Çay'dan

1300 Şeyhlü kuralarından

4250 Hamid sancađından

0302 Karasu kazası kuralarından

13073,5

07523,5 tahsil olunan

5550

Eğinli Ömer Ağa'nın Senir karyesi anbarında zimmeti:

Hınta kile: 587 (kıymeti: 6750,5 kuruş)

Şair kile: 813 (kıymeti: 4065 kuruş)

Sağmal hayvanlardan ber-mu'tad hasıl olan:

Kuruş

216

349 Çatalçeşme mandırasından

452

419

076.....

1512 Yekün

Tahsil olunan 1446 kuruş

Tahsil olunacak 66 kuruş

Çiftlik kethudaları

Koyun re's	Keçi re's	
11	11	
06	11	okunamadı
<u>12</u>	<u>00</u>	
29	22	

Çatalçeşme mandırasından 110 para

Deper çiftliğinden 180 para

Yekün 115

Kıymeti: 382,5 kuruş, 10 para

Yekün hasil:

35953,5 kuruş 10 para

11642,5(Müteveffanın hanesinde halîlesi Hatice Hatun odasında zuhur eden rub'iyye:40157,5)

47596

29 Şevval 1227

A.Ş.S., 560 / 5

Sûret-i defter-i tereke ş. eşya ve cevârî ve zimemât ve mücevherât ve sâire-i mezkûrîn 'an eşyâ-i evlâd u 'iyâl-i müteveffâ Molla-zâde Hacı Ahmed Ağa Mütesellim-i Karahisâr-ı Sâhib ki bi-yemîn-i ez-în mûmâileyh fevt ve kâffe-i muhallefât ve sâire ş. bâ-inzimâm-ı re'y-i hazret-i Vezîr-i mükerrem el-Hâc Mehmed Paşa mutasarrıf-ı livâ-i m. hâlâ ve be-ma'rifet-i Mustafa Efendi 'an kâtibân-ı kalem-i muhâsebe-i evvel 'an cânib-i mîrî zabt u tahrîr ve defter-i ş. be Âsitâne-i 'aliyye tesyîr ş. irâde-i şâhâne ta'alluk-gerde ve hâlâ muhallefât ve sâire-i müteveffâ-yı mûmâileyh tahrîr ve defter ş. be hilâfet-medâr-ı mülûkâne tesyîr ş. ve ibn-i kadr eşya ve cevârî ve zimemât ve mücevherât be iyâl u evlâd ş. ihsân-ı hümâyûn ş. ve sûret-i defterdâra mühlet fî R. sene 1227 be-mûceb-i defter-i müfredât ve tahrîrât-ı müşârünileyh ve takrîr ve Hatt-ı Hümâyûn-ı şevket-makrûn ve fermân-ı 'âlî ve fermân-ı şerîf.

Müteveffâ-yı merkûmun iyâl u evlâdlarına terk olunan:

Gürcü Yusuf gulâm re's 1
Çerkes Mustafa nâm gulâm re's 1
10 yaşında Çerkes gulâm re's 1
13 yaşında Çerkes gulâm re's 1
Beyaz Abaza câriye re's 1
Beyaz Gürcü câriye re's 3
Çerkes beyaz câriye re's 1
Zencî cevârî re's 4
Bilâ-veled Gürcü câriye re's 1

Müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Süleyman odasında:

Memlü minder 3, Köhne orta keçesi 1

Diğer oğlu Abdil odasında olan mefrûşât:

Bilecik-kârf yastık	15	adet
Çuka mak'ad	4	“
Köşe minderi	4	“
Beyaz şilte	2	“
Uşâkî keçe	1	“
Minder	4	“
Yastık	2	“

Dahiliyyede müteveffâ-yı merkûmun oğlu Şeyh Mehmed odasında olan:

Kadife yastık	14	adet
Çuka mak'ad	4	“
Kıbrıs-kârf yastık	5	“
Kadife (yastık)	6	“
Mak'ad	3	“
Minder	4	“
Minder	4	“
Köşe minderi	3	“
Köşe şiltesi	5	“
Yastık	?	“

Bilâ-veled câriye-i mezbûre odasında olan meşrûfât ve mücevherât:

Yorgan 2 adet

Keçe 1 adet

..... Okunamadı

Kıbrıs-kârî vasat takımı 2 adet

Fes üzerine elmaslı depelik ve etrafı rub'iyye dizilü ve incülü olarak taşra-kârî tâc tabir olunur
fes 1 adet

Elmaslı bilezik 1 adet

Ay resminde elmas çiçek 1 adet

..... okunamadı

Elmas ayine 3 adet

İngiliz-kârî saat 1 adet

Elmaslı gerdâniye 1 adet

Halîlesiodasında olan mefrûşât:

Yastık-ı Kıbrıs 11 adet

Kadife (yastık)11 “

Mak'ad 5 “

Minder 5 “

Köşe şiltesi 3 “

Köşe yastığı 2 “

Diğer halîlesi Nazîfe Hatun odalarında olan:

Kıbrıs yastığı 13 adet

Kadife (yastık) 12 “

Mak'ad 7 “

Minder 7 “

Şilte 13 “

Yorgan 2 “

Kırmızı şilte 2 “

Orta keçesi ?

Diğer halilesi Ayşe Hatun odasında:

Kadife yastık	15	adet
Mak'ad	4	“
Minder	4	“
Köşe minderi	3	“
Yatak	3	“
Çiçekli yorgan	3	“
Yastık	3	“
Baş yastığı	10	“
Şilte	1	“
Çarşeb	2	“
Uşşâkî keçe	1	“

Diğer halilesi odasında olan mefrûsât:

Bilecik-kârî yastık	14	adet
Mak'ad	4	“
Minder	4	“
Yorgan	2	“
Yastık	2	“
Köşe şiltesi	7	“
(Köşe) yastığı	8	“
Kilim	4	“
Orta keçesi	1	“
Habûrî (?) başlık ve sîne-bend ve rişme sim raht	4	adet

Müteveffâ-yı Merkûmun hâriciye ve dâhiliye kebîr konağı: bâb 1

Hane-i mezbûr karşısında ambar: 18

saman-hâne: 1

Kapudân-ı esbak Seydî Ali Paşa'nın sâkin olduğu hane: bâb 1

Hâkim ve sâkin olduğu hâne: bâb 1

Eğimli Ömer sâkin olduğu hâne: bâb 1

Kadı Hamamı kurbünde viran hâne: bâb 1

**Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin zimemâtdan evlâd-ı iyâllerine ihsân-ı hümâyûn buyurulan:
262398,5 kuruş**

29 Şevval 1227

